

Lavangen kommune/ Loabaga suohkan

Formannskapetets forslag til
Budsjett /økonomiplan for 2021– 2024
Kommentardel

Innholdsfortegnelse

1.0	INNLEDNING	3
1.1	ØKONOMI/INVESTERINGER	3
1.2	KOMMUNAL TJENESTEPRODUKSJON	5
1.3	REVITALISERING AV SAMISK SPRÅK OG KULTUR	5
1.4	SAMFUNNSUTVIKLING/NÆRINGSUTVIKLING	6
1.5	MOTTAK AV FLYKTNINGER	6
2.0	BUDSJETTETS HOVEDTALL	8
2.1	FORDELING AV BUDSJETTMIDLENE PÅ DE ULIKE OMRÅDENE	9
2.2	UTGIFTSVEKST FRA 2016 – 2017 FORDELT PÅ KOSTRA ART	9
2.3	INVESTERINGER I 2017	11
2.4	KONSEKVENSER FOR ØKONOMIPLANPERIODEN	11
2.5	UTVIKLING I FOLKETALL FRA 1990-2017	12
2.6	FRAMSKRIVING AV FOLKETALL FOR PERIODEN 2015-2040 (SSB)	13
3.0	STRATEGI OG PRIORITERINGER FOR BUDSJETTPERIODEN	14
3.1	KOMMUNEØKONOMI	14
3.2	KOMMUNAL TJENESTEPRODUKSJON	14
3.3	FORVALTNINGSARBEIDET I SMÅ KOMMUNER	15
3.4	KOMMUNESTRUKTUR OG INTERKOMMUNALT SAMARBEID	15
3.5	LOKALSAMFUNNSUTVIKLING OG PLANLEGGING	16

1.0 Innledning

Kommunen har som sin viktigste oppgave å produsere tjenester til befolkningen. Tjenesteproduksjonen må til enhver tid gjennomføres på en slik måte at tilgjengelig personell og andre ressurser utnyttes på beste måte.

Lavangen kommune må i tillegg ha som mål å sikre at lokaldemokratiet overlever som institusjon. Lokaldemokratiet og kommunen må være det bærende element for å sikre velferd og gode tjenester til befolkningen. I tillegg er det viktig at kommunen som den desidert største enkeltaktøren i Lavangen legger til rette for en fortsatt positiv utvikling av Lavangensamfunnet.

1.1 Økonomi/investeringer

Lavangen har i likhet med andre kommuner de siste årene opplevd at det økonomiske handlingsrommet har blitt redusert på grunn av at utgiftene øker raskere enn kommunens inntekter. Den viktigste årsaken til dette er veksten i lønn og lønnsrelaterte utgifter.

Det er i tillegg viktig å merke seg at den enkelte kommunes andel av utgiftene til produksjon av tjenester til befolkningen har økt betydelig. En viktig årsak til dette er at staten overfører ansvaret for flere tjenester til kommunene uten at vi kan se at dette dekkes fullt ut i inntektssystemet.

Det viktigste inntektsgrunnlaget til den enkelte kommune er antall innbyggere og sammensetningen av disse. Folketallet i Lavangen kommune har vært noenlunde stabilt de siste årene og øket betydelig som en følge av mottak av flyktninger i 2015 og 2016, men har gått ned igjen som en følge av at flere av våre nye innbyggere har valgt å flytte til andre deler av landet.

Det var bosatt 1056 personer per 1. juli 2018 og for tilsvarende tidspunkt i 2019 1043. Folketallet ved utgangen av 3. kvartal 2020 er 1023. Dette innbyggertallet er brukt som grunnlag for å beregne kommunens inntekter for budsjettåret 2021 og kommende økonomiplanperiode. En nedgang i folketallet på 20 personer fra 2019 til 2020 fører til en inntektsreduksjon på i underkant av 1. mill. kr.

Avstanden mellom inntekter og utgifter ved en videreføring av eksisterende drift for budsjettåret 2021 var på kr. 6 mill.

Den viktigste årsaken til den store avstanden mellom inntekter og utgifter er fortsatt store utgifter til tiltak i barnevernet. Lavangen kommune har i tillegg fått økede utgifter i forbindelse med etableringen av Astafjordlegen. Dette til tross for at det er tatt hensyn til forventede inntekter på kr. 2,1 mill i 2021.

Budsjett for 2021 og økonomiplanen for perioden fra 2022 – 2024 bygger på en videreføring av eksisterende drift. De fleste priser på kommunale varer og tjenester er øket med 2,7 % som er i tråd med beregnet kommunal deflator. Husleiesatsene økes med 1,8 % i tråd med egen indeks. Foreldrebetaling i barnehage og SFO økes med 3 %.

Det er gjort en justering på avgiften for handtering og innsamling av søppel tilsvarende 12 %. Den viktigste årsaken til dette er en betydelig prisøkning på handtering av ulike avfallsfraksjoner som kommer via HRS.

Vi ser i tillegg at Lavangen kommune har vært avvikende i forhold til hvor store mengder grovavfall den enkelte husholdning gis anledning til å levere i løpet av ett år. Politisk ledelse har besluttet at denne ordningen skal endres mer i tråd med det som praktiseres i andre kommuner som er knyttet til systemet i HRS.

Det er viktig å presisere at det fortsatt vil være mulig å levere grovavfall ut over det som er fastsatt i det nylig vedtatte opplegget ved å betale en avgift per levert kubikkmeter.

Administrasjonen har i store deler av året hatt fokus på tiltak som kan bidra til å skape balanse mellom inntekter og utgifter. Det gjøres reduksjoner i administrative stillinger tilsvarende 2,8 årsverk. Den samiske barnehagen er samlokalisert med Lauvmakken barnehage. Lauvmakken barnehage har tilpasset driften til et lavere antall barn.

Administrasjonen har i løpet av de siste årene arbeidet med å få etablert et nytt varmeanlegg til erstatning for det oljefyrte systemet som frem til nå har forsynt skoleanlegget inkludert idretts og svømmehallen med energi. Fyringsanlegg basert på mineralolje er ikke lenger tillatt å bruke.

Det nye oppvarmingssystemet baserer seg på luft til vann varmepumpeteknologi. Anlegget ble tatt i bruk primo desember i år og det jobbes med å justere systemene slik at man oppnår like temperaturer i alle lokaler.

Etableringen av et nytt varmeanlegg for Lavangen skole vil bi dra til lavere utgifter til oppvarming av lokalene. Utgifter til oppvarming er redusert i øvrige kommunale bygg med utgangspunkt i forventinger om lavere energipriser for driftsåret 2021.

Den gamle spesialromsfløyen ved Lavangen skole ble tatt i bruk på begynnelsen av 60 tallet. Bygningsmassen fremstår i dag i stor grad som den var når den ble tatt i bruk, med de samme vinduene uten ventilasjon osv. Bygningsmassen har med andre ord et stort behov for oppgradering.

Det er gjort et arbeid i samarbeid med de ansatte på skolen hvor man har konkludert med at eksisterende bygningsmasse renoveres og oppgraderes i tråd med tek. 17 og tas i bruk i stor grad slik den fremstår i dag.

Det er laget et anbudsgrunnlag for renoveringen av eksisterende bygningsmasse som ble lagt ut på anbud i uke 50. Det er i forbindelse med anbudsprosessen tatt forbehold om politisk vedtak om finansiering.

En øket utgift tilsvarende kr. 1,4 mill. kr. per år er innarbeidet i det budsjettopplegget som presenteres til politisk behandling for budsjettåret 2021 og langtidsperioden 2022 – 2024. Dette til tross for at anbudet er presentert med en forutsetning om politisk godkjenning av finansieringen.

Administrasjonen har fått et pålegg fra politisk ledelse om å videreføre prosessen med tilpasning av utgiftsnivået til kommunens inntekter for å bidra til balanse mellom inntekter og utgifter.

Avviket for budsjettåret 2022 er på kr. 610 416,- for 2023 kr. 710 416,- og for 2024 kr. 610 416,-.

Ytterligere informasjon om valgte tiltak for å balansere budsjettet for driftsåret 2021 fremgår av formannskapetets tiltaksliste.

1.2 Kommunal tjenesteproduksjon

Kommunene i Indre- Sør Troms har lang tradisjon på å samarbeide om å løse kommunale oppgaver. Salangen, Lavangen og Gratangen samarbeider via K \times samarbeidet om felles barneverntjeneste, felles it-driftsavdeling, felles lønns og regnskapsavdeling, felles skatt og innfordringsavdeling (fra 2021 kun innfordring) og felles kart og oppmålingsavdeling. Fellestjenestene ble etablert i perioden fra oktober 2007 til 01. mars 2008.

Lavangen kommune har i tillegg et betydelig interkommunalt samarbeid med kommunene Salangen, Bardu, Målselv, Dyrøy og Ibestad på helseområdet som innebærer felles legevakt, felles legevaktsentral og avklaringsenger.

Kommunene Lavangen, Salangen og Ibestad har siden 2018 jobbet med å legge til rette for at legetjenesten i de samarbeidende kommunene er administrert av en og samme organisasjon. Astafjordlegen ble etablert 1. september 2019. Hensikten med den nye etableringen har vært å bidra til et større fagmiljø i tillegg til å kunne møte økende krav til opplæring av LIS1 og LIS 3 leger.

Det første driftsåret er tilbakelagt og har vist at grepet med å legge til rette for en felles legetjeneste i de samarbeidende kommunene var meget fornuftig. De samarbeidende kommunene har for første gang på mange år en tilnærmet full dekning i forhold til de stillingene som er tilgjengelig.

Samtlige kommuner har et betydelig bedre grunnlag til å kunne si at etableringen av Astafjordlegen har vært en suksess. Etableringen har ført til en bedre total kompetanse, bredde i ansattegruppen og ikke minst en mulighet til å kunne takle uforutsette hendelser på en bedre måte. Det siste har vist seg å være svært viktig iløpet av 2020 med en konstant trussel fra Covid-19 pandemien.

1.3 Revitalisering av samisk språk og kultur

Befolkningen i Lavangen kommune bygger på tre stammers møte, og har sine røtter i nordmenn, samer og kvener. Det er beregnet at i overkant av 20 % av befolkningen har samiske røtter.

Lavangen kommune har som en følge av dette lagt til rette for at samisk språk og kultur fortsatt skal være levende. Kommunen har som en direkte følge av dette tilbudt opplæring i samisk språk og kultur i større eller mindre grad siden 1992.

Den politiske ledelsen besluttet i februar 2008 å søke om innlemming under forvaltningsområdet for samisk språk fra januar 2009. Lavangen kommune ble en av kommunene under forvaltningsområdet for samisk språk fra 01. oktober 2009.

Det regionale språksenteret Astavuona Giellagoathie er etablert i Lavangen for å ivareta rollen som kraftsenter i arbeidet med revitalisering av samisk språk og kultur. Språksenteret har en regional rolle og skal som en følge av dette også bidra til en revitalisering av samisk språk og kultur i omkringliggende kommuner.

For å legge bedre til rette for den interkommunale funksjonen har politisk ledelse tatt initiativ til at styret for AG i tillegg til representanter fra Lavangen skal tilby nærliggende kommuner plasser i styret. Det er forventet at en slik endring vil bli gjennomført i løpet av 1. halvår 2021.

Undervisning via språkbad, som benyttes i Lavangen er en metodikk for å revitalisere språk som er i ferd med å dø ut. Metodikken har blitt benyttet med stort hell i Skottland, Wales og Australia i forbindelse med minoritetsspråk der.

Undervisningen på samisk i skole og barnehage skal organiseres i tråd med en sterk språkinnlæringsmodell. Lavangen kommune har i denne forbindelsen valgt å organisere opplæringen i tråd med Elgå modellen i det sørsamiske området.

1.4 Samfunnsutvikling/Næringsutvikling

Lavangen kommune har et overordnet planverk som er utdatert. Vi forholder oss til en arealplan som skulle gjelde frem til 2006. Kommunen har heller ingen samfunnsdel.

Administrasjonen har som en følge av dette søkt om midler fra OU fondet til en prosess som skal fungere som en organisasjonsutvikling på planfeltet hvor ansatte med planansvar blir oppdatert på gjeldende regelverk og også får innsikt i hvordan planer utarbeides på en god måte. Kommunen fikk tildelt i overkant av kr. 500 000,- til gjennomføringen av OU prosessen.

Lavangen kommune har etter en anbudsprosess inngått en avtale om bistand fra selskapet Bedriftskompetane AS i forhold til OU prosessen.

Målet er at Lavangen kommune i løpet av en periode fra 2020 – 2024 skal oppdatere sitt planverk i tråd med gjeldende lover og forskrifter. Det første resultatet av denne prosessen, kommunal planstrategi og kommunalt planprogram til kommuneplanens samfunnsdel er på plass etter en lang prosess med involvering av administrativ og politisk ledelse. Dokumentet er allerede lagt ut på høring. Det er forventet at dette dokumentet skal være klar til endelig politisk behandling i løpet av september 2021.

Parallelt med denne prosessen arbeides det med å oppdatere eksisterende arealplan. Arbeidet gjøres i samarbeid med kommunene Salangen og Gratangen. Det er tilsatt en person i 50 % stilling som skal bistå de samarbeidende kommunene. Tilsettingen er gjort i Salangen kommune som har ansvaret for prosjektet. Arbeidet er finansiert med midler fra Fylkesmannen i Troms og Finnmark.

Den politiske ledelsen i Lavangen kommune besluttet i 2016 at det skulle settes av midler for å tilsette en person i 100 % stilling som skal videreføre en del av det arbeidet som ble påbegynt i forbindelse med prosjektet Lavangen i Vekst.

Tilsettingen av en dedikert ressurs tilsvarende 100 % stilling har ført til et bedre trykk på næringsarbeidet.

1.5 Oppfølging av bosatte flyktninger

Lavangen kommune mottok i løpet av ett år i fra 2015 - 2016 i overkant av 60 flyktninger. Antall bosatte flyktninger er i løpet av de siste årene betydelig redusert.

Lavangen kommune fikk ved inngangen av 2018 en klar tilbakemelding fra IMDi om at det ikke var aktuelt å bosette nye flyktninger i løpet av året.

Administrasjonen har forutsatt at de inntektene som kommer som en følge av mottak av flyktninger skal dekke de utgiftene mottak av flyktninger medfører. Inntekter og utgifter

til mottak av flyktninger føres på et eget ansvarsområde som gjør det mulig å presentere en oversikt per år.

Den situasjonen som har oppstått med manglende påfyll av flyktninger til erstatning for de som flytter ut har ført til betydelige utfordringer for kommunen.

Lavangen kommune besluttet i forbindelse med vedtaket om bosetting av flyktninger å bygge 10 boenheter sentralt plassert i kommunen for å dekke det boligbehovet som oppstod som en følge av vedtaket. Boligene ble bygget etter modell av den såkalte Hamarøymodellen som ble sterkt anbefalt av Husbanken. Kommunen har i henhold til inngått kontrakt et ansvar for å dekke husleien på de 10 boenhetene i 20 år.

Manglende påfyll av flyktninger i tillegg til at flere har valgt å flytte til andre boliger i kommunen har ført til at flere leiligheter står tom. Lavangen kommune har fått en avtale med Husbanken i Bodø om at utleieleiligheter bygget for å huse flyktninger kan leies ut til interesserte utenfor målgruppen. Avtalen skal gjelde for en periode på 3 år og 6 måneder. Denne avtalen kan føre til at antall tomme leiligheter blir redusert.

Formannskaet har i forbinelse med budsjettarbeidet for 2021 bedt administrasjonen om å se på muligheten for å avvikle flyktningetjenesten slik den er organisert per dd. Årsaken til dette er den klare tilbakemeldingen om at Lavangen kommune ikke lenger vil få tilbud om å bosette nye flyktninger.

Flyktninger som ble bosatt 2015 og 2016 er godt integrert i Lavangen samfunnet. Det er fortsatt viktig å fokusere på at de skal få nødvendig bistand og følges opp på en god måte. Dette kan gjøres ved å legge til rette for at de skal kunne benytte seg av det tjenestetilbudet som er tilgjengelig for alle innbyggerne i Lavangen kommune.

2.0 Budsjettets hovedtall

Etatene har fått beskjed om å budsjettere med videreføring av eksisterende drift. Det er lagt inn en prisstigning på flertallet av kommunale tjenester med 2,7% som er tilsvarende beregnet kommunal deflator.

Utgifter til pensjon er endret på følgende vis:

	2020	2021
Fellesordningen	19,5%	18,5
Sykepleiere	18,5%	17,5
Lærere	9,0%	9,0

Tabellen viser % andelen av lønn som betales inn til tjenestepensjon

Lavangen kommunes inntekter av skatt og rammetilskudd er for 2021 beregnet til kr 101 287 000,-. Tilsvarende tall for 2019 var på kr 97 125 000,-. Endringen i inntekter av skatt og rammetilskudd fra 2019 – 2020 er positiv og utgjør et pluss på kr 4 162 000,- eller tilsvarende 4,3%.

Netto utgift til renter og avdrag er beregnet til kr 8 285 957,-. Tilsvarende tall for 2020 var kr 2 919 112,-. Det er en økning i utgifter til renter og avdrag på Kr. 5 366 845,- fra 2020 til 2021. Lavangen kommune er fortsatt en av kommunene i Troms med lavest lånegjeld per innbygger.

Formannskapetets innstilling til budsjett ble vedtatt den 30.11.20.

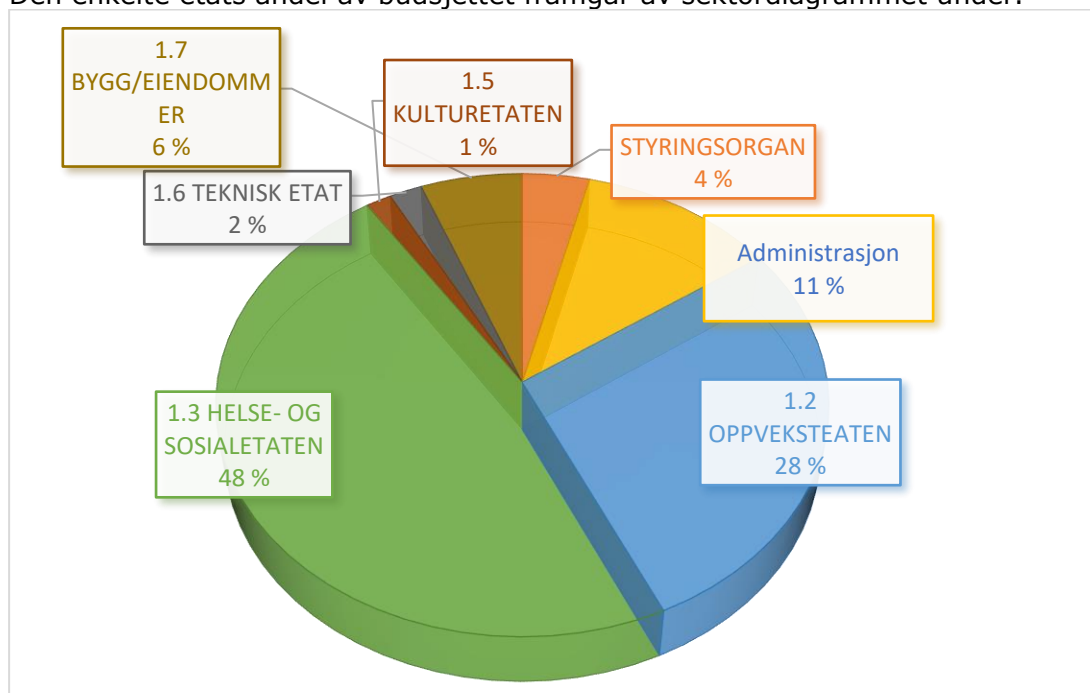
Oversikt over inntekter/utgifter for budsjettåret 2021 og endring i beløp og prosent fra 2020-2021

Beskrivelse	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Diff 20-21	% endring	%andel
1.0 POLITISKE					
STYRINGSORGAN	3 826 843	3 749 777	-77 066	-2,0 %	3,9 %
1.1 SENTRAL-					
ADMINISTRASJONEN	9 965 892	11 018 238	1 052 346	10,6 %	11,4 %
1.2 OPPVEKSTEATEN	31 174 341	26 986 790	-4 187 551	-13,4 %	27,8 %
1.3 HELSE- OG SOSIALETATEN	45 163 214	46 190 288	1 027 074	2,3 %	47,7 %
1.4 SÆRREGNSKAPER	0	0	0	0,0 %	
1.5 KULTURETATEN	1 479 091	1 448 694	-30 397	-2,1 %	1,5 %
1.6 TEKNISK ETAT	2 089 804	1 851 519	-238 285	-11,4 %	1,9 %
1.7 BYGG/EIENDOMMER	4 923 406	5 672 766	749 360	15,2 %	5,9 %
Sum 1.0-1.7	98 622 591	96 918 072	-1 704 519		
1.8 SKATTER OG					
RAMMETILSKUDD	-97 125 000	-101 287 000	-4 162 000	4,3 %	
1.9 RENTER/AVDRAG ANV. AV					
RES.	2 919 112	8 285 957	5366845	183,9 %	
Total	-94 205 888	-93 001 043	1 204 845	-1,3 %	

Hver enkelt sektors andel av utgiftene fremgår i diagrammet under. Som det fremgår er helse- og sosialetaten den største etaten med en andel på kr 45 163 214,-. Dette tilsvarer en økning på 2,3% fra 2020. Mens oppvekstetaten har en andel av utgiftene på kr 26 986 790,-, eller 27,8% av utgiftene.

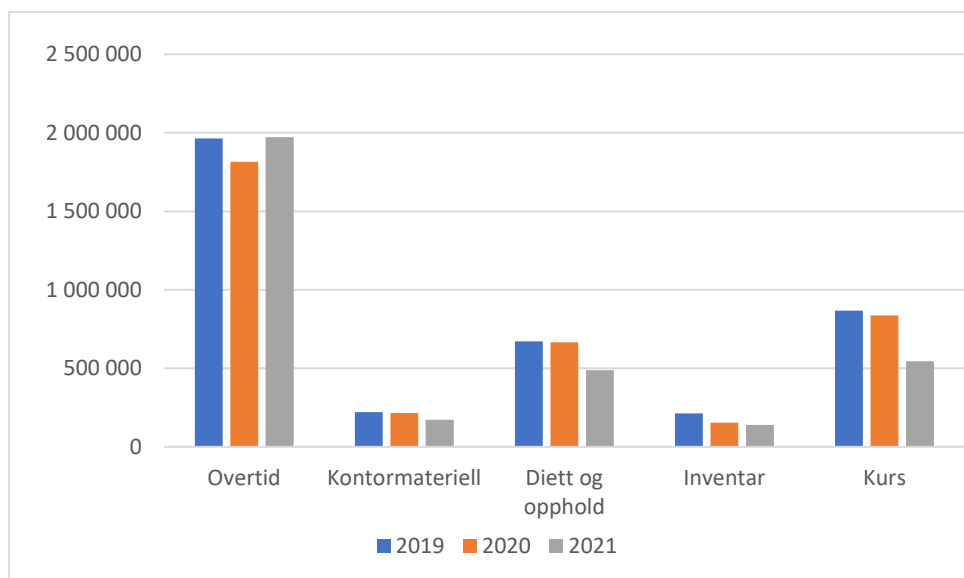

Den enkelte etats andel av budsjettet framgår av sektordiagrammet under.

2.1 Utgiftsvekst fra 2019 – 2021 fordelt på kostra art

ENDRING I UTGIFTER I PERIODEN FRA 2019- 2021 FORDELT PÅ KOSTRA ART

Oversikten viser endring i utgifter på en del sentrale områder relatert til kommunal drift. Tallstørrelsene baserer seg på utgifter fordelt etter Kostra-nøkkelen.

Av oversikten fremgår det at utgiftene er redusert fra 2019 til 2021 på ovennevnte utgiftsarter, med unntak av overtid og ekstrahjelpsutgifter. Økningen er relatert til midlertidig dokumentert behov for ressursøkning i barnehagen.

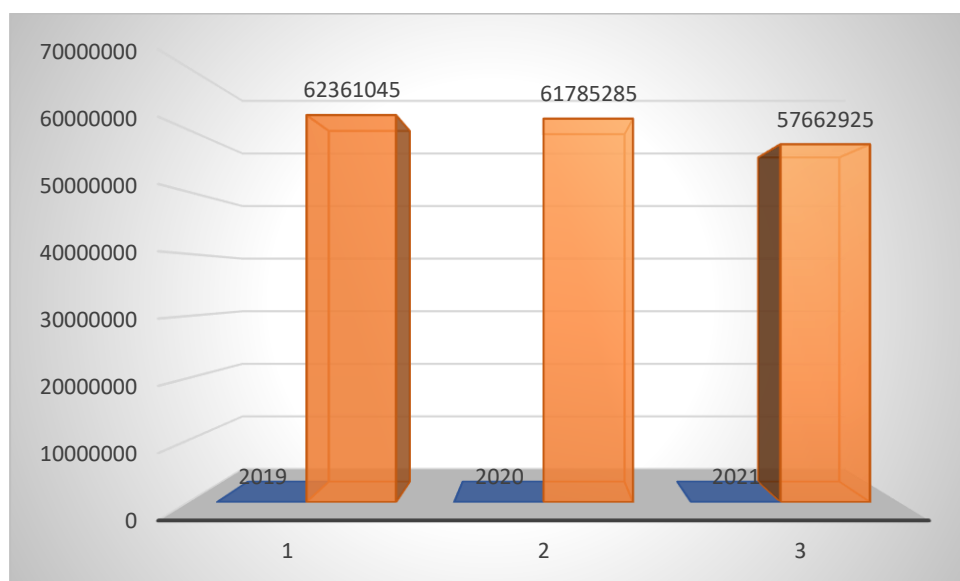
Utgiftsnivå for anskaffelse av inventar er redusert fra 2019 til 2021. I 2019 var det budsjettet med kr 213 198,-. For 2021 er det budsjettet med kr 139 498,-.

Disponible budsjettmidler til diett og opphold har ligget på noenlunde samme nivå i de 3 siste årene. Men i 2021 er utgiftene redusert med kr 176 200,- fra kr 665 151,- til kr 488 951,-.

Disponible budsjettmidler til kursing av ansatte var i 2019 på kr 867 250,-. For budsjettåret 2021 er det satt av kr 545 950,- til kurs for ansatte i Lavangen kommune. Det skyldes i hovedsak reduserte kursutgifter i alle etatene. Det kan også nevnes at det i 2020 var satt av kr 455 000,- som følge av krav til opplæring av brannmannskaper.

Fra 2019 er utgiftene til kontormateriell redusert med kr 42 000,-. I 2021 er det budsjettet med kr 172 400,-. Hovedårsaken til reduksjonen relateres til økt bruk av elektroniske rutiner.

ENDRING I UTGIFTER TIL LØNN I PERIODEN FRA 2019 – 2021

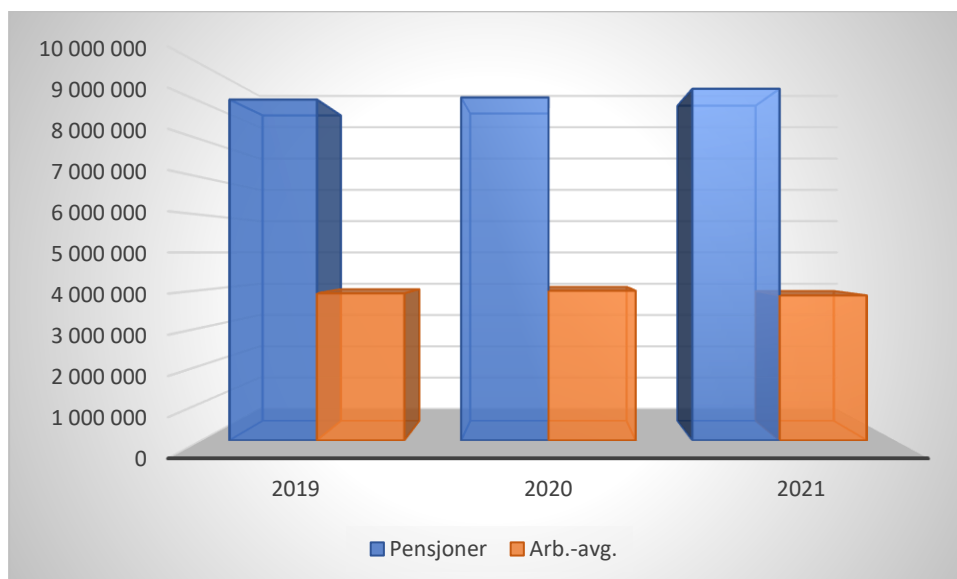
Av oversikten fremgår det at Lavangen kommune i 2019 hadde utgifter til fastlønn tilsvarende kr 62 361 045,-. Tilsvarende tall for 2020 var på kr 61 785 285,- og for 2021 er det budsjettet med kr 57 662 925,-.

Utgifter til fastlønn er dermed redusert med kr 4 698 120,- fra 2019 til 2021. Den prosentvise endringen er på 7,5%.

Reduksjonen er relatert til vakanser og kutt i stillinger.

ENDRING I UTGIFTER TIL PENSJON OG ARBEIDSGIVERAVGIFT I PERIODEN FRA 2019 - 2021

Pensjonsutgiftene øker med ca. kr 230 000,- frå 2020 til 2021, mens arbeidsgiveravgiften reduseres da antallet stillinger er redusert i 2021.

2.3 Investeringer i 2021

Lavangen kommune har i løpet av de siste årene gjennomført investeringer som har bidratt til nødvendig fornying på flere områder. Det gjenstår etter administrasjonen sin oppfatning noen områder som det bør gjøres noe med.

Lavangen skole.

Lavangen skole har blitt fornyet i flere runder. Siste endring ble gjort ved å rive den gamle småskolefløyen og bygge nytt. Det gjenstår imidlertid deler av skolen som ikke kan sies å være i tråd med dagens standard.

Spesialromsfløyen ved Lavangen skole er i dag i stor grad slik den var på begynnelsen av 60- tallet når den var ferdigstilt. Det betyr at det har vært store utfordringer rundt varme og ventilasjon i den aktuelle fløyen. Varmeanlegget er nå ferdigstilt i 2020. Det er i november/desember lagt ut anbud for renovering av spesialromsfløyen. Når utgiftene til renoveringen foreligger, og kommunestyret har tatt stilling til utbyggingsplanene, vil de konkrete investeringskostnadene foreligge, og det må tas stilling til finansieringsløsning.

2.4 Konsekvenser for økonomiplanperioden 2021 – 2024

Budsjett og økonomiplan for perioden 2021 – 2024 (formannskapetets innstilling)

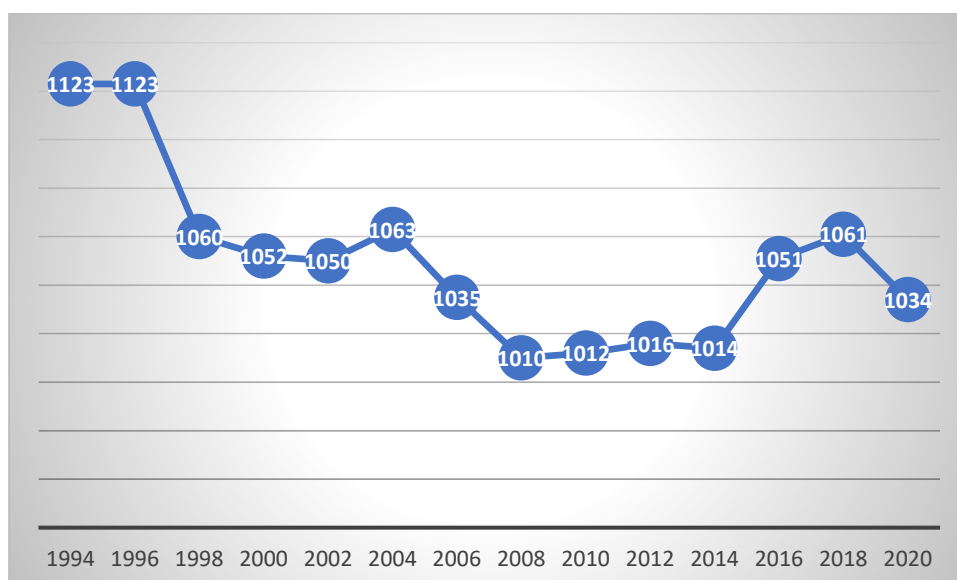
OMRÅDE	2021	2022	2023	2024
Netto område 1.0	3 314 277	3 214 277	3 314 277	3 214 277
Netto område 1.1	8 369 174	8 369 174	8 369 174	8 369 174

Netto område 1.2	26 945 038	26 690 661	26 690 661	26 690 661
Netto område 1.3	44 442 819	44 407 569	44 407 569	44 407 569
Netto område 1.4	0	-610 416	-710 416	-610 416
Netto område 1.5	1 851 519	1 851 519	1 851 519	1 851 519
Netto område 1.6	5 600 647	5 600 647	5 600 647	5 600 647
Netto område 1.7	2 477 569	2 477 569	2 477 569	2 477 569
Sum 1.0-1.7	93 001 043	92 001 000	92 001 000	92 001 000
1.8 Rammet. og skatt	-101 287 000	-101 287 000	-101 287 000	-101 287 000
1.9 Renter og avdrag	8 285 957	9 286 000	9 286 000	9 286 000

Tabellen viser netto driftsutgifter på de ulike hovedkapitlene i neste 4-årsperiode. Tabellen viser at driftsutgiftene må reduseres med ytterligere 1. mill. kr i de neste årene i økonomiplanperioden.

2.5 Utvikling i folketall fra 1994 – 2020

Folketallet i Lavangen kommune var i 1994, 1123 personer. Av figuren fremgår det at utviklingen i folketallet var negativ frem til 2002 for deretter å øke i 2004 til 1063 personer. Folketallet i Lavangen har etter dette vært stabilt over flere år frem til økningen som kom som en følge av mottak av flyktninger fra 2014 hvor folketallet økte til 1061 personer. Folketallet er ved utgangen av 3. kvartal 2021 1034 personer.

Ved budsjetteringen for 2021 er det lagt til grunn folketall på 1023 personer. Det skal i forbindelse med beregningen av kommunens rammeoverføringer benyttes folketall pr. 1.7. forgående år.

2.6 Framskriving av folketall for perioden 2020 – 2032 (SSB)

	2021	2023	2025	2027	2029	2031	2033
0-1 år	13	12	12	12	12	13	13
2-5 år	30	26	27	28	29	31	31
6-15 år	143	132	117	104	92	86	83
16-22 år	79	78	80	80	86	83	74
23-66 år	512	492	476	477	460	460	454
67 år og eldre	237	243	254	256	270	268	279
Sum	1014	983	966	957	949	941	934

Statistisk Sentralbyrå har gjort en fremskriving av folketallet med utgangspunkt i middels befolkningstilvekst. Fremskrivingen gir et bilde av forventet utvikling i folketall i de enkelte aldersgruppene for perioden frem til 2033.

Av tabellen fremgår det at folketallet er forventet å bli redusert med 80 personer i neste 12-årsperiode. Nedgangen er høyest i aldersgruppen 6-15 år med en reduksjon på 60 personer og aldersgruppen 23-66 år med 58 personer. Aldersgruppen fra 67 år og oppover øker med 42 personer.

Skulle denne fremskrivingen bli virkelighet betyr det store utfordringer for Lavangen kommune. Det er ikke usannsynlig at folketallet fra i dag og frem til utgangen av 2021 reduseres med 10 personer.

Lavangen skole har i dag 134 elever. Dersom folketallsutviklingen blir en realitet skal antall elever ved skolen i 2032 være 74 elever. I tillegg fremgår det at folketallet for aldersgruppen fra 23 -66 år forventes å synke betydelig mens aldersgruppen for de over 67 år forventes å øke.

Lavangen kommune er ifølge SSB sine fremskrivninger av folketallet på tur inn i en periode med en sterk forgubbing av befolkningen.

De endrede befolknings sammensetningen i tillegg til det store fallet i antall innbyggere vil føre til betydelige utfordringer for Lavangensamfunnet. Det vil i forbindelse med den pågående planprosessen bli svært viktig at man legger til rette for tiltak som vil være i stand til å få Lavangen til å fremstå som en mer attraktiv kommune å bo i.

3.0 Strategi og prioriteringer for budsjettperioden

Her vil kommunedirektøren foreslå strategi og hovedprioriteringer for perioden 2021-2024. Fokuset er på hele perioden og ikke bare på det første budsjettåret. Det er svært viktig å se hele perioden under ett for å gi forutsigbarhet og se konsekvensene av reduserte inntekter og effekten av tiltak over tid.

3.1 Kommuneøkonomi

Demografi og økonomi hører nøye sammen i små distriktskommuner som i stor grad er avhengig av statlig rammetilskudd. Redusert folketall gir reduserte frie inntekter (skatt og rammetilskudd).

Lavangen kommune har frem til nå hatt god kontroll på den økonomiske situasjonen. Ansatte med budsjettansvar følger lojalt opp de tildelingene som gis av den politiske ledelsen ved kommunestyret. Driften av Lavangen kommune preges av en sunn nøkternhet som over tid har bidratt til bedre økonomisk kontroll enn det som er tilfelle i mange kommuner det kan være aktuelt å sammenligne seg med.

En opprusting av den kommunale infrastrukturen de siste årene har ført til at skole og barnehage har gode og tidsriktige lokaler. Unntaket er deler av Lavangen skole (les spesialromsfløyen). Innbyggerne i Lavangen har i flere år hatt tilgang til et moderne fibernettverk som gjøre det mulig å ha tilgang til internett samt å kunne motta TV signaler på lik linje med det som innbyggere i mer sentrale strøk kan.

Lavangen kommune har de siste årene opplevd en økende utfordring i budsjettarbeidet med å balansere inntekter og utgifter. Avstanden mellom inntekter og utgifter ved en videreføring av eksisterende drift var for budsjettet 2021 på 6. mill. mill kr. En viktig årsak til den store avstanden mellom inntekter og utgifter er fortsatt store utgifter til tiltak i barnevernet som en følge av en stor enkeltsak. I tillegg kommer betydelige kostnadsøkninger til tiltak innenfor PRO sektoren og en utgiftsøkning som en følge av etableringen av Astafjordlegen. Folketallet har i løpet av 2020 blitt redusert med 20 personer som også bidrar til lavere inntekter. Et synkende folketall med færre elever i skole og barnehage gir grunn for bekymring.

Administrasjonen mener det fortsatt vil være nødvendig å fortsette arbeidet med en tilpasning av kommunens drift slik at denne i større grad enn i dag er i tråd med inntektene.

3.2 Kommunal tjenesteproduksjon

Det er liten tvil om at Lavangen kommune, i likhet med mange små distriktskommuner, har et relativt høyt nivå på primærfunksjonene skole, barnehage, helse, pleie, rehabilitering og - omsorg i forhold til landsgjennomsnittet. I sammenligninger basert på Kostra tall med andre og større kommuner fremstår det som om små kommuner drifter lite effektivt.

Skolene preges av relativt få elever i forhold til antall lærere og dermed mer tid til den enkelte elev. Forholdene ligger til rette for at vi fortsatt skal kunne tilby innbyggerne våre en god skole.

Det blir i mange sammenhenger påpekt at det ikke er vitenskapelig verifiserbare sammenhenger mellom kostnaden per elev i grunnskolen og oppnådde resultater for

avgangselever. Sentrale myndigheter og politikere har vist til at skoler i sentrale strøk, med høyt antall elever per lærer og lave enhetskostnader oftere produserer bedre resultater enn elever fra skoler med lavt elevtall og høye enhetskostnader. Lavangen skole er et unntak og har over mange år hatt et fokus på kvalitet og utvikling som har kommet elevene til gode.

Kommunen har full barnehagedekning der alle som har behov for det får plass i kommunens barnehager. Opptak av nye barn i barnehagen gjøres løpende og tilpasses foreldrenes behov.

Kommunen har godt utbygde pleie- rehabiliterings-og omsorgstjenester der alle på sykehjemmet har tilbud om enerom. Hjemmetjenesten gir et godt tilbud med en lav terskel for å få bistand.

Et godt utbygd og robust interkommunalt samarbeid på flere områder bidrar til at tjenester kan utføres effektivt og korrekt.

3.3 Forvaltningsarbeidet i små kommuner

Innbyggerne i Lavangen kommune har ingen grunn til å klage på det tjenestetilbudet kommunen tilbyr. Fylkesmannen i Troms har i en vurdering av den forvaltningsmessige delen av kommunal drift pekt på en del klare utfordringer i mindre kommuner.

Av rapporten framgår det at man i mindre kommuner oftere enn ellers opplever problemer som følge av for små og tette forhold. Muligheten for at tilsatte i administrasjonen eller tillitsvalgte i ulike politiske roller, er i slekts- eller svogerskap med, har nært vennskapsforhold til eller av andre årsaker føler seg ugild er stor.

Mindre kommuner er i tillegg mer sårbar i situasjoner med ferieavvikling og annet fravær. Det er ikke slik at alle funksjoner er dekket med kompetanse hos flere enn en saksbehandler. utfordringen er spesielt stor på områder hvor manglende kompetanse får store utslag for ansatte eller innbyggere i kommunen.

3.4 Kommunestruktur og interkommunalt samarbeid

Kommunestrukturdebatten i Norge er i full gang. Det er et klart statlig press på å utvikle større kommunale enheter og regioner.

Vi ser også at andre sentralt initierte endringsprosesser tar utgangspunkt i en del av det samme tankegodset med et ønske om å etablere større og mer robuste enheter og dessverre ofte på en slik måte at det går ut over tilbudet i grisgrendte strøk.

Har kan nevnes nærpoltireformen i tillegg til den pågående prosessen om restrukturering av Nav kontorene i fylkene.

Lavangen kommune har sammen med kommunene Salangen og Gratangen hatt et interkommunalt samarbeid på flere sentrale områder. Vi ser at dette har gitt klare fordeler i forhold til utfordringer som er nevnt under punkt 3.3 forvaltningsarbeidet i små kommuner.

Prosjektet Astafjordlegen som har til hensikt å få etablert en felles overbygning for legetjenesten i kommunene Lavangen, Salangen, Ibestad og Dyrøy ble etablert 1. september 2019.

De samarbeidende kommunene har over en periode på flere år hatt utfordring med å rekruttere og beholde nødvendig fagkompetanse. Dette, samt økt krav til veiledning av LIS1 (turnusleger) og LIS3 (lege i spesialisering), er bakgrunnen for at kommunene valgte å etablere Astafjordlegen.

Man har vurdert flere ulike mulige måter å organisere driften av legekantorene på. Målet er å skape en fremtidsrettet og robust tjeneste for innbyggerne i kommunene, samtidig som organiseringen ivaretar krav fra offentlige myndigheter.

Det er viktig å påpeke at man i en videre prosess med effektivisering og tilpasning til eksisterende driftsinntekter også ser på muligheten for å legge til rette for at flere oppgaver kan løses via interkommunalt samarbeid.

3.5 Lokalsamfunnsutvikling og planlegging

Hvordan gjøre Lavangen til er mer attraktiv bokommune.

Innbyggertallet er en svært viktig innsatsfaktor for kommuneøkonomien i samtlige kommuner. Det er som en følge av dette viktig å legge til rette for å skape gode bomiljø for både unge og gamle.

Kommuner det er naturlig å sammenligne seg med bruker betydelige ressurser for å legge til rette for at kommunen fremstår som attraktiv for potensielle innbyggere. Tenker i denne sammenhengen på tilrettelegging av det fysiske bomiljøet.

Det kan med fordel legges bedre til rette for at barn og unge skal kunne trives bedre i kommunen enn det som er tilfelle i dag. Eksisterende boområder mangler arealer som er ryddet og klarlagt for lek. Det samme gjelder for deler av Tennevoll sentrum

Administrasjonen anbefaler at man starter arbeidet med en utviklingsplan som skal ta hensyn til det fysiske miljøet. Aktuelle elementer som bør inn i en slik plan er:

- Bedre tilrettelegging av allment tilgjengelige lekearealer
- Vurdering av trafiksikkerhet langs kommunale veier
- Rydding av kratt og trær i kommunalt eide områder
- Beplanting og generell forskjønning av kommunal eiendom

Arbeidet med revidering av overordnet planverk er påbegynt ultimo august 2020. Samfunnsdelen gjennomføres som en ledelsesutviklingsprosess som er delvis finansiert av OU midler.